

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1941 kl. 1 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion om tillskapande av en institution med auktoriserade mättningsmän m. m.

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 230, ha herrar *Sandberg* och *Svensson* i Ljungkile hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning om utredning rörande tillskapandet av en institution med auktoriserade mättningsmän m. m., ävensom om framläggande för riksdagen snarast möjligt av de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttranden över motionen från *Yttranden.* egnahemsstyrelsen och socialstyrelsen samt dessutom berett landskommunernas förbund, landsorganisationen efter hörande av samverkande byggnadsfackförbunden, svenska lantarbetareförbundet och svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Sveriges lantbruksförbund, riksförbundet landsbygdens folk, småbrukarförbundet och svenska arbetsgivareföreningen tillfälle att avgiva yttrande. Första kammarens andra tillfälliga utskott, till vilket likalydande motion hänvisats, har infordrat yttrande från byggnadsstyrelsen och berett svenska byggnadsindustriförbundet att avgiva yttrande. Av dessa yttranden har utskottet jämväl tagit del.

Egnahemsstyrelsen tillstyrker motionen utan närmare motivering. Byggnadsstyrelsen anser, att byggnadsmätare skulle kunna auktoriseras för att stå till arbetsgivares och arbetares gemensamma förfogande men att det ej synes möjligt att tillerkänna endast en part rätt att kalla dylik mättningsman. Styrelsen förklarar sig icke ha något emot bifall till motionen. Socialstyrelsen avstyrker däremot under hänvisning till att frågan om mätning av ackordsarbete icke är enbart av teknisk natur utan i väsentlig mån att hänföra till spörsmål om tolkning och tillämpning av upprättade prislistor, och att det icke kan vara ändamålsenligt att utöver arbetsdomstol och riksskiljenämnd tillskapa ytterligare instanser för slitande av dylika tvister. I de fall, där kollektivavtal eller avtalsförbindelser icke föreligga, lära ackordsprislistor icke vara i bruk, varför auktoriserade mättningsmän där näppe-ligen skulle fylla någon uppgift.

Landskommunernas förbund och småbrukarförbundet tillstyrka motionen utan närmare motivering. Sveriges lantbruksförbund anser visserligen att det kan vara

av behovet påkallat, att auktoriserade mätningsmän finnas att tillgå, ifall ackordslönesystemet framgent skall tillämpas, men uttalar, att timlönesystem för närvarande bör utgöra grundval för överenskommelser om byggnadsarbete på landsbygden, och därför anser sig förbundet icke nu kunna tillstyrka motionen.

Landsorganisationen förklarar, att från arbetarpartens sida ingenting finns att erinra mot auktorisering av mätningsmän, avsedda att anlitas av arbetsgivarparten såsom dess ombud eller eventuellt av båda parterna, men att anledning saknas att inrätta en institution, som skulle ersätta den nuvarande ordningen med skiljenämnds-förfarande. Riksförbundet landsbygdens folk anser att motionens syfte kan vinnas på ett enklare och billigare sätt, om arbetsgivarintressena på landsbygden bli ordnade så, att för landsbygden lämpade kollektiva avtal upprättas. Dylikt organisationsarbete är redan i full gång, och resultatet bör avvaktas, innan andra åtgärder vidtagas, varför motionen avstyrkes. Även svenska byggnadsindustriförbundet avstyrker motionen, enär den enskilde mätningsmannen skulle få en domsrätt, som nu endast utövas av domstol eller skiljenämnd, vilket icke gärna kan komma i fråga. Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att det icke torde vara själva mätningssystemet utan tillämpningen av ackordssystemet, som väckt ovilja på landsbygden, varför angelägnare är, att för landsbygden avsedda prislistor utarbetas. Även om det i princip icke kan göras erinring mot att auktoriserade mätningsmän finnas att tillgå, bör man dock icke förbise de konsekvenser det kan få, om mätningssmanns avgörande skulle få rättslig verkan, även om han tillkallas endast av ena parten. Det skulle då komma att ersätta arbetsdomstolen och riksskiljenämnden. Skulle institutionens behörighet inskränkas till sådana fall, där kollektivavtal ej förekomma, skulle den ej få någon praktisk betydelse. Motionen avstyrkes därför.

I åtskilliga yttranden sker hänvisning till 1940 års byggnadskostnadsakkun-nigas betänkande, där problemet behandlas ur vidare synpunkter.

Utskottet.

Utskottet delar den i flera yttranden framförda meningen, att införandet av auktoriserade mätningsmän icke i och för sig skulle nämnvärt kunna bidra till ett förbilligande av byggnadskostnaderna på landsbygden. Dessas storlek torde väsentligen bestämmas av helt andra faktorer. Givetvis kunde det dock anses fördelaktigt med opartiska auktoriserade mätningsmän för bestämmande av det utförda arbetets omfattning, men då delade meningar om ersättningen för arbetet mestadels torde botten i olika tolkningar av prislistor, synes tillskapandet av den föreslagna institutionen komma att medföra ett långt ifrån önskvärt sönderbrytande av den nuvarande organisationen med arbetsdomstolen och riksskiljenämnden. Skulle mätningssmanns avgörande begränsas till fall, som falla utanför nämnda myndigheters behörighetsområde, synes den å andra sidan icke kunna få någon praktisk betydelse. Då därtill kommer, att hela komplexet om byggnadsverksamhetens organisation och rationalisering för närvarande är föremål för statsmakternas prövning och att därvid de problem, som föranlett motionen, icke gärna kunna undvikas, anser utskottet, att resultatet av denna prövning bör avvaktas, innan andra åtgärder övervägas.

Utskottet får därför hemställa,

att motionen II:230 ej måtte till någon andra kammarens
åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 mars 1941.

På utskottets vägnar:

TORSTEN NILSSON.

Närvarande: herr Nilsson i Stockholm, fru Ebon Andersson, herrar Pettersson
i Gäddvik, Andersson i Alfredshem, fröken Sigrid Eriksson, herrar Forsberg, John-
son i Kastanjegården, Jansson i Kalix, Anderson i Mejstad och Hansson i Skediga.

Reservation

av herr Johnsson i Kastanjegården.
